

23 Februari 1875.

Geen mensch, die 't u misduiden kan,
 O winkelier of handelsman,
 Wanneer gij onze kamerleên
 In d' ooren schreeuwt: »Ziet toch hierheen!
 »Ziet toch, hoe reeds sinds jaar en dag
 »Ons stadje afgescheiden lag
 »Van allen handel en verkeer!
 »Geen stoompaard vliegt nog op en neer
 »Om, onder zuchtend, hijgend jagen,
 »Ons rijkdom, welvaart, aan te dragen.
 »'t Is waar, twee raderbooten glijden,
 »De Waal langs, 't zij alleen of beiden,
 »Maar zulk een boot, — 't ligt voor de hand —
 »Zit bij laag water op het zand,
 »En bij hoog water kunnen dreggen
 »Noch ankertouw haar aan doen leggen.
 »En wat bij ijsgang te beginnen?
 »Dan kruipt de boot de Haven binnen,
 »De Brug verdwijnt, de schietschouw naakt,
 »En, wjl het vriest dat het zoo kraakt,
 »Zit elk, die Lent wenscht te bereiken,
 »Van kou een paar uur scheel te kijken.
 »Dan komt van Gendt, met zijn vriend Loos,
 »En schudt en hotst hem nog een poos
 »Om hem naar 't Arnhemsch veer te rijden;
 »Daar wacht hem weer hetzelfde lijden:
 »Hij wordt weer in een schuit gestopt
 »Die toch reeds flink is volgepropt,
 »En eindlijk komt hij na veel sparrelen
 »En duwen, trekken, wieglen, scharrelen
 »Half dood van kou te Arnhem aan
 »Om verder met den trein te gaan. —
 »Ziedaar, o Kamer, het verband
 »Van Nijmegen met Nederland.
 »Ach, geef ons treinen, geef ons sporen,
 »Want anders zijn wij glad verloren!»

Ja, 't volste recht, o handelaren
 Hebt g' om op die wijs uit te varen.
 Maar — 'k wensch thans van de kunst te spreken,
 En 'k vraag dan: »is het niet gebleken,
 Dat Nijmegen op dat terrein
 Zichzelf genoeg zou kunnen zijn?"
 Niet dat w' ook hier de frissche krachten,
 Van buiten aangevoerd, verachten.
 O neen! Als Weyringer of Linde(n)
 Den weg naar deze vesting vinden,
 Wanneer zij zich getroosten willen,
 Om in een schuit te zitten rillen
 Of in een omnibus te schudden
 Of, op de boot, door gansche kudde
 Van trappelende schapen, koeien
 Hun hersenen te doen vermoeien,
 O waarlijk, meer dan goed of geld
 Wordt zulks door ons op prijs gesteld!
 Maar nochtans durven wij te vragen:
 »Indien tot aan het eind der dagen
 »Tot aan den laatsten achterneef
 »Deez' stad eens afgescheiden bleef
 »Van gansch het overig heelaal,
 »Of wel, met muur en gracht en wal,
 »Met burger en met ingezetenen
 »In 't ledig ruim werd neêrgesmeten,
 »Zou onze stad dan kunnen toonen
 »Dat in haar wal ook kunstnaars wonen,
 »Dat, moest zij al wat vreemd is, derven,
 »De kunst hier nimmer uit zou sterven?" —
 Het antwoord is ons thans gegeven:
 »Neen — mocht ook alles om ons sneven —
 »Zoo lang dit stadje blijft bestaan,
 »Zal er de kunst niet ondergaan.
 »Waar zóveel kunstgevoel en -kracht
 »Gevonden wordt bij 't schoon geslacht,
 »Waar van zulk moedig opwaarts streven
 »Het loflijk voorbeeld wordt gegeven,
 »Daar zal men op geen zandgrond bouwen
 »Door eigen krachten te vertrouwen,
 »Daar zal, wat kome of verdwijn'
 »De schoone kunst onsterflijk zijn!"

Ziedaar het antwoord; doch misschien
 Wil men het ook bewezen zien,
 En vraagt men: »Waar bleek dan die kracht,
 Dat kunstgevoel van 't schoon geslacht?"
 Zijt gij zoo ongeloovig, vrienden?
 Tracht zelf dan maar 't bewijs te vinden:
 Het was nog voor een dag of drie
 In d' achterzaal der »Harmonie." —

Verschijnt elken

De prijs per 3 maanden is f 1,25, franco p. p. f 1,50.—
Prijs der advertentiën van 1-6 gewone regels
60 cent, iedere regel meer 10 cent. Brieven
franco aan den uitgever H. C. A. THIEME, te Nijmegen.

Geschiedenis van den Dag.

IX.

Toen Napoleon III in de maand Juli 1870 zijne oorlogsverklaring naar Berlijn zond, doortrilde een hevige schok geheel ons werelddeel van het éene einde tot het andere. Ook de minst ontwikkelde begreep terstond, dat een hardnekkige strijd voor de deur stond, die lichtelijk de reusachtigste afmetingen aannemen en de verderfelijste gevolgen na zich slepen kon.

Een dergelijk staatsstuk is dezer dagen uitgevaardigd, niet door een wereldlijk, maar door een geestelijk vorst. De paus van Rome heeft in eene encyclika, aan de Pruisische bisschoppen gericht, de Pruisische Meiwetten *van nul en geener waarde* verklaard.

Niemand zal den naam oorlogsverklaring, door ons aan dat stuk gegeven, te sterk achten, wanneer men slechts een oogenblik over zijne beteekenis en zijne onvermijdelijke gevolgen nadenkt.

Onderwerpen de bisschoppen zich aan dat bevel uit Rome, dan is het niemand hunner langer mogelijk, uit liefde tot zijn land eene gematigde houding aan te nemen en althans ernstige botsingen te vermijden, maar dan *moeten* allen, zonder uitzondering, tot de tanden gewapend zich tegenover de regeering plaatsen en weigeren, elke bepaling dier wetten op te volgen, ook wanneer zij op de vrijheid der kerk niet de geringste inbreuk maakt, zooals b. v. het geven van inlichtingen aan de regeering omtrent inrichtingen van onderwijs, waar aanstaande geestelijken gevormd worden, zelfs waar zij van staatswege geldelijken onderstand genieten.

Dat de Pruisische bisschoppen dit zullen doen, betwijfelen wij geen oogenblik. Van het uur af dat zij, in weerwil van de zoo ondubbelzinnige verklaringen, voor de opening van het concilie afgelegd, het leerstuk der pauselijke onfeilbaarheid toch aannamen, hebben zij den voet gezet op een hellend vlak, dat op de vernietiging van hun karakter als godsdienstige mannen, op de verkrachting van hun geweten uitloopen moest.

Op het thans door hen gekozen standpunt moeten zij òf met de R. Katholieke kerk breken en eene Duitsch-Katholieke kerk vestigen òf onvoorwaardelijk het bevel van het ook door hen als onfeilbaar erkend hoofd der kerk gehoorzamen.

Dat zij niet het eerste, maar alleen het laatste zullen doen staat vast als een paal boven water. Maar wat dan? Zal de Pruisische regeering dulden, dat een deel harer onderdanen, op bevel van een vreemdeling, die van den toestand in Pruisen niets weet dan alleen van hooren zeggen, — zij het dan ook in de meening, dat de godsdienst dit eischt — haar openlijk en onverholen de gehoorzaamheid opzeggen, zich zelve boven de wet plaatsen en hunne